

Catàleg sistemàtic dels crustacis dels subordres "Decapoda" i "Stomatopoda" existents en el Museu d'Història Natural del Seminari de Barcelona

per

L. VIA I BOADA

L'antiga col·lecció carcinològica del Museu del Seminari havia d'ésser ben interessant a judicar pels exemplars que s'hi han conservat fins al present, alguns dels quals, per sort, encara es troben en bon estat. De molts anys ençà, per manca d'algú que es dediqués a aquesta branca de la zoologia, la col·lecció primitiva restava arreconada, com tant d'altre material, gens despreciable per cert, que hi ha en el nostre Museu. El cultiu intensiu d'altres especíes no menys interessants de la història natural n'ha estat la causa.

Fou en ocasió de l'estudi que tinc començat sobre els crancs fòssils de Catalunya, que vaig adonar-me de l'estat deplorable en què havia quedat la col·lecció esmentada.

Tots els exemplars que en queden eren barrejats, amb llurs etiquetes disperses, completament desordenades. Aquestes etiquetes, no totes d'una mateixa mà, demostren per si soles la solvència dels que les redactaren.

D'elles també es dedueix que han desaparegut els exemplars d'algunes espècies locals; i encara cal observar que, donada la forma en què actualment aquells es conservaven i llur nombre limitat, és molt probable que molts hagin també desaparegut.

Heus ací les indicacions de les etiquetes els exemplars corresponents a les quals no he pogut trobar:

<i>Pirimela denticulata</i>	Barcelona
<i>Porcellana platycheles</i>	Barcelona
<i>Pagurus bernhardus</i>	Mediterrani
<i>Pagurus scissus</i>	Mediterrani (1)

(1) Referent a aquestes dues espècies de «Bernats», cal observar que en la col·lecció del Seminari hi ha dos individus (núms. 107 i 108) que en aquest catàleg porten la indicació genèrica *Pagurus* i que probablement hi corresponen. Llur dolenta conservació i la manca d'una obra a propòsit no m'ha permès determinar-ho.

En veure això vaig dedicar-me a revisar pacientment, amb l'ajut de les indicacions de les etiquetes alludides i de la migrada iconografia que he tingut a l'abast, els exemplars en qüestió; i resultat d'aquesta revisió (forçosament imperfecta) és aquest catàleg. Ultra el material conservat de l'antiga col·lecció, comprèn els exemplars d'aportacions posteriors, consistents en unes quantes espècies exòtiques que Mossèn FONT i SAGUÉ, segurament, va emportar-se de Río de Oro i d'altres regions tropicals (algunes d'elles no indicades) i en uns quants individus d'espècies corrents que jo mateix vaig recollir a Torredembarra. El nombre total de formes diferents ascendeix a unes 50, i el d'individus a uns 120 (1).

I) DECAPODA

A) MACRURA

ASTACIDAE

<i>Astacus fluviatilis</i> Rond.	França (8)
<i>Homarus vulgaris</i> Edw.	Mediterrani (3, 4)
<i>Nephrops norvegicus</i> Linn.	Suècia (9); Barcelona (10, 11)

GALATHEIDAE

<i>Galathea strigosa</i> Lin. ?	Barcelona (12)
<i>Galathea rugosa</i> Fabr.	Barcelona (13)

SCYLLARIDAE

<i>Scyllarus latus</i> Latr.	Mediterrani (2)
<i>Scyllarus arctus</i> Kearn.	Mediterrani (5, 6, 7)

B) BRACHYURA

1) OXYRHYNCHA

MAIIDAE

<i>Maia squinado</i> Rond.	Barcelona (15); ? (16, 17, 18, 19)
<i>Maia verrucosa</i> M. - Edw.	Barcelona (43, ♀, 44 ♂, 45 ♀)
<i>Pericera</i>	Mediterrani ? (46, 47)
<i>Pisa armata</i> Latr.	Port de Barcelona (48 ♂, 49, ♀ 50 ♂)
<i>Herbstia condyliata</i> M. - Edw.	Mediterrani (51 ♀, 52 ♂)
<i>Acanthonix lunulatus</i> Risso	Port de Barcelona (41)
<i>Inachus thoracicus</i> Roux	Barcelona (53)

(1) Les xifres entre parèntesis que van a continuació del nom que indica el lloc de procedència expressen el nombre que correspon als individus en la catalogació.

<i>Inachus dorynchus</i> Leach.	Barcelona (54, 55)
<i>Stenorrhynchus phalangium</i> Penn.	Barcelona (56, 57, 58)
<i>Camposcia retusa</i> Latr.	Mauricio (42)

PARTHENOPIDAE

<i>Lambrus massena</i> Roux	Port de Barcelona (40)
-----------------------------	------------------------

2) CYCLOMETOPA

XANTHIDAE

<i>Xantho</i>	Port de Barcelona (89, 90)
<i>Xantho floridus</i> Lin.	Mediterrani (87, 88)
<i>Carpilius maculatus</i> Lin.	(forma exòtica) (77, 65)
<i>Zozymus aeneus</i> Lin.	Oceà Índic (82, 83, 66 ♂, 67 ♀)
<i>Pnyctenodes</i> ?	(forma exòtica) (86)
<i>Eriphia spinifrons</i> Herbst.	Port de Barcelona (70 ♀) Torredem- barra (113 ♂, 118 ♀)
<i>Pilumnus spinifer</i> Edw.	Port de Barcelona (84 ♂)

PORTUNIDAE

<i>Lupea (Neptunus) hastata</i> Latr.	Mediterrani (121 ♀)
<i>Lupea (Neptunus) dicantha</i> M. - Edw.	Amèrica (79 ♀)
<i>Carcinus maenas</i> Bast.	? (76 ♂, 78 ♀)
<i>Portunus nov. sp.</i> ?	Port de Barcelona (68 ♀)
<i>Portunus puber</i> Leach.	? (74)
<i>Portunus plicatus</i> Risso	Mediterrani (71, 72, 73) Barcelona (30-35 ♀); (36-39 ♂); Torredem- barra (110 ♀, 117 ♂, 120)
<i>Portunus</i> ?	(exòtica) (69 ♀)

CANCRIDAE

<i>Platycarcinus pagurus</i> Lin.	? (14)
-----------------------------------	--------

3) CATOMETOPA

GRAPSIDAE

<i>Grapsidae</i> ?	Canàries (103, 104, 105)
<i>Grapsus varius</i> Latr.	Port de Barcelona (60 ♂, 61 ♀)
<i>Varuna titerata</i> Fabr.	Bengalske Brigt (59)

PINNOTHERIDAE

<i>Pinnotheres veterum</i> Bosc.	Barcelona (62)
----------------------------------	----------------

GONEPLACIDAE

- Goneplax romboides* Fabr. Barcelona (64 ♂)
Goneplax angulatus Fabr. Barcelona (63 ♂); Torredembarra
 (114 ♀-116 ♂)
Gelasimus bellator Rio de Oro (91-96 i 102 ♂; 98-101 ♀)

4) OXYSTOMATA

DORIPPIDAE

- Dorippe lanata* Lin. Barcelona (24, 25 ♂; 26, 27 ♀);
 Torredembarra (111, 112 ♂)
Ethusa mascarone Roux Port de Barcelona (28)

CALAPPIDAE

- Calappa granulata* Lin. Barcelona (21 ♀, 22 ♀, 23 ♀) Torre-
 dembarra (109 ♂)
Calappa tuberculata ? (20)

CORYSTIDAE

- Corystes dentatus* Fabr. Barcelona (29)

LEUCOSIIDAE

- Illia rugulosa* Roux Barcelona (85)

C) ANOMURA

1) DROMIACEA

DROMIIDAE

- Dromia vulgaris* M.-Edw. Port de Barcelona (80)

HOMOLIDAE

- Homola spinifrons* Lam. Barcelona (81)

2) PAGURIDAE

PAGURIDAE

- Pagurus* Mediterrani (107, 108)

II) STOMATOPODA

SQUILLIDAE

- Squilla mantis* Rond. Barcelona (106)

Hem cregut convenient la publicació d'aquesta llista per a contribuir, ben modestament per cert, al desplaçament dels estudis carcinològics a casa nostra.

Des d'ara els interessats en la matèria podran comptar amb les dades que aquella els ofereix. Sense això, ja no cal dir que la col·lecció carcinològica del nostre Museu es troba a disposició de tothom a qui pugui interessar en algun aspecte.

Barcelona, desembre de 1932.